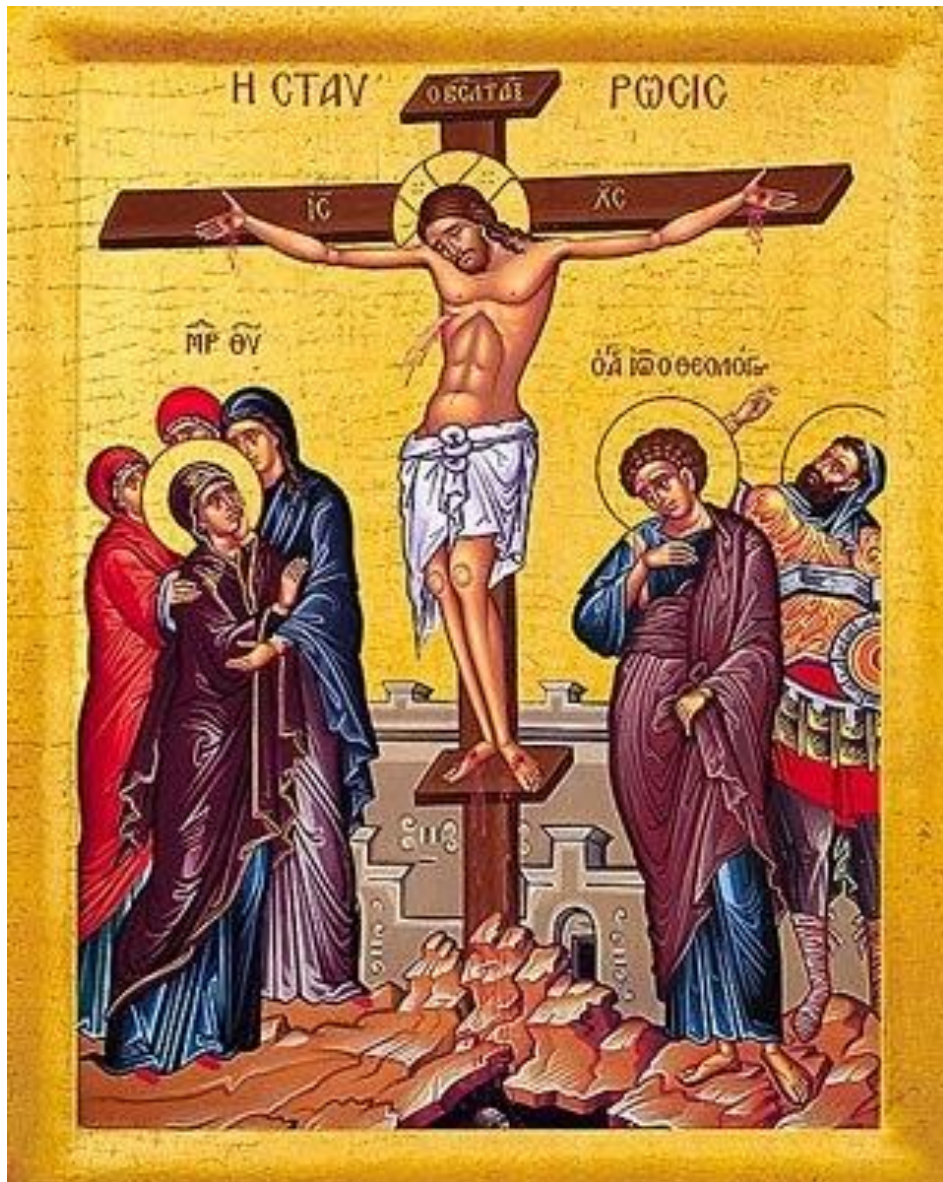

Goede Vrijdag viering ***Friday of The Passion of The Lord***

Geloofsgemeenschap
St. Johannes de Doper Geboorte

Wageningen

Herdenking van het lijden en sterven van de Heer

Deze liturgie begint in stilte, zoals gisterenavond de liturgie in stilte eindigde. De priester gaat in stilte naar het altaar. Hij gaat plat ter aarde liggen. Allen gaan, voor zover mogelijk, knielen, en bidden nu enige ogenblikken in stilte.

Gebod:

Gedenk, Heer, wat Gij gedaan hebt in uw barmhartigheid. Blijf uw zegen en bescherming verlenen aan uw dienaren voor wie Christus, uw Zoon, met zijn bloed het Paasfeest heeft ingewijd. Die leef en heerst in de eeuwen der eeuwen.

Eerste Lezing: Jesaja 52, 13 – 53, 12

Uit de Profeet Jesaja.

Zie mijn dienaar zal succesvol handelen, hij zal worden verhoogd en verheven en zeer verheerlijkt. Zoals velen over hem ontsteld hebben gestaan, zo misvormd was hij, zo onmenselijk van voorkomen en zijn schoonheid beneden die van mensenkinderen. Zo zal hij vele volkeren slaan met verbazing, koningen zullen hun mond voor hem sluiten, want wat hun niet verteld is aanschouwen zij en wat zij niet hebben gehoord, zien zij in. Wie kon geloven wat wij hebben gehoord en over wie is de arm van de Heer zichtbaar geworden? Hij is geprezen als een alleenstaande loot en als een wortel uit dorre grond; hij had gestalte noch luister, zodat wij naar hem konden zien, geen voorkomen, zodat wij hem zouden kunnen begeren. Veracht en door de mensen verstoten, Man van smarten en door lijden gerijpt; als een die zijn gelaat voor ons heeft verborgen, veracht en door ons niet geteld. Toch waren het onze pijnen, die hij droeg en onze smarten, die hij op zich nam. Wij daarentegen beschouwden hem als een

The Celebration of the Passion of the Lord

This liturgy begins in silence, just as the liturgy ended in silence last night. The priest goes to the altar in silence. He lies flat on the ground. All kneel, as far as possible, and now pray in silence for a few moments.

Prayer:

Remember your mercies, O Lord, and with your eternal protection sanctify your servants, for whom Christ your Son, by the shedding of his Blood, established the Paschal Mystery. Who lives and reigns for ever and ever. Amen.

First reading: Isaiah , 52:13-53:12

A reading from the prophet Isaiah. See, my servant will prosper, he shall be lifted up, exalted, rise to great heights. As the crowds were appalled on seeing him- so disfigured did he look that he seemed no longer human so will the crowds be astonished at him, and kings stand speechless before him; for they shall see something never told and witness something never heard before: 'Who could believe what we have heard and to whom has the power of the Lord been revealed?' - Like a sapling he grew up in front of us, like a root in arid ground. Without beauty, without majesty (we saw him), no looks to attract our eyes; a thing despised and rejected by men, a man of sorrows and familiar with suffering, a man to make people screen their faces; he was despised and we took no account of him.- And yet ours were the sufferings he bore, ours the sorrows he carried. But we, we thought of him as someone punished, struck by

getroffene, als iemand, die door God is geslagen en vernederd. Hij is echter doorboord om onze zonden, mishandeld om onze misdaden, want op hem rust de straf voor ons heil en door zijn striemen is er genezing voor ons. Wij allen dwaalden als een kudde, ieder ging zijn eigen weg; de Heer liet op hem neerkomen de misdaad van ons allen. Men mishandelde hem en hij heeft het aanvaard, hij heeft zijn mond niet geopend. Als het lam dat naar de slachtbank geleid wordt en als het schaap dat voor zijn scheerder verstomt, zo heeft hij zijn mond niet geopend. Door een gewelddadige rechtspraak is hij weggerukt. Wie is er nog, die denkt aan zijn leven? Hij is immers weggenomen uit het land der levenden, om de zonden van mijn volk tot de dood toe geslagen. Men geeft hem een graf bij de misdadigers en bij de rijken een rustplaats, ofschoon hij geen onrecht gepleegd heeft en er geen bedrog is geweest in zijn mond. Het heeft de Heer behaagd hem met slagen te pijnigen. Al brengt hij zichzelf ten offer, toch zal hij een nageslacht zien, zijn dagen verlengen en de wens van de Heer zal door zijn hand vervuld worden. Om zijn zwoegen zal hij licht zien en worden verzadigd. Door zijn inzicht zal mijn dienaar als rechtvaardige velen rechtvaardigen en hun misdaden zal hij op zich laden. Daarom zal Ik hem deel geven onder de groten, en met machtigen zal hij de buit verdelen, omdat hij zijn ziel prijs gaf aan de dood en onder de zondaars gerekend is. Hij draagt immers de zonden van velen en is voor de zondaars een voorspraak.

Zo spreekt de Heer.

Allen: Wij danken God.

God, and brought low. Yet he was pieced through for our faults, crushed for our sins. - On him lies a punishment that brings us peace, and through his wounds we are healed. - We had all gone astray like sheep, each taking his own way, and the sins of all of us. - Harshly dealt with, he bore it humbly, he never opened his mouth, like a lamb that is led to the slaughter-house, like a sheep that is dumb before its shearers never opening its mouth. - By force and by law he was taken; would anyone plead his cause? Yes, he was torn away from the land of the living; for our faults struck down in death. - They gave him a grave with the wicked, a tomb with the rich, though he had done no wrong and there had been no perjury in his mouth. - The Lord has been pleased to crush him with suffering. If he offers his life in atonement, he shall see his heirs, he shall have a long life and through him what the Lord wishes will be done. - His soul's anguish over he shall see the light and be content. By his sufferings shall my servant justify many, taking their faults on himself.- Hence I will grant whole hordes for his tribute, he shall divide the spoil with the mighty, for surrendering himself to death and letting himself be taken for a sinner, while he was bearing the faults of many and praying all the time for sinners.

The word of the Lord

All: Thanks be to God.

Tussenzang - Responsorial Psalm: 31

Refrein: Vader, in uw handen beveel ik mijn geest.

1. Bij U, Heer, zoek ik mijn toevlucht, stel mij toch nimmer teleur. Vertrouwwol leg ik mijn geest in uw handen, Gij zult mij beschermen, getrouwe God.
2. Mijn vijanden drijven de spot met mij, mijn buren lachen mij uit. Men is mij vergeten als was ik dood, ik ben gebroken huisraad.
3. Toch blijf ik op U vertrouwen, Heer, steeds zeg ik: Gij zijt mijn God. Gij hebt mijn lot in uw hand, bevrijd mij van mijn vervolgers.
4. Laat over uw dienaar uw Aanschijn stralen, red mij door uw genade. Schept moed en weest onverschrokken, gij allen die hoopt op de Heer.

Tweede Lezing: Heb. 4, 14 – 16

Uit de brief aan de Hebreëën. Nu wij een verheven hogepriester hebben, een die de hemelen is doorgegaan, Jezus, de Zoon van God, nu moeten wij vasthouden aan onze belijdenis. Want wij hebben een hogepriester, die in staat is mee te voelen met onze zwakheden. Hij werd zelf op allerlei manieren op de proef gesteld, precies zoals wij, afgezien dan van de zonde. Laten wij daarom vrijmoedig naderen tot de troon van Gods genade, en tijdige hulp. In de dagen van zijn sterfelijk leven heeft Hij onder luid geroep en geweend gebeden en smekingen opgedragen aan God, die Hem uit de dood kon redden. Om zijn vroomheid is Hij verhoord: hoewel Hij Gods Zoon was heeft Hij in de school van het lijden gehoorzaamheid geleerd; is Hij voor allen, die Hem gehoorzamen oorzaak geworden

Refrein: Father, into your hands I commend my spirit.

1. In you, O lord, I take refuge. Let me never be put to shame. In your justice, set me free. Into your hands I commended my spirit. It is you who will redeem me, Lord. R
2. In the of all my foes I am a reproach, an object of scorn to my neighbours and of fear to my friends. Those who see me in the street run far away from. I am like a dead man, forgotten in men's hearts, like a thing thrown away.
3. But as for me, I trust in you, Lord I say 'You are my God.' My life is in your hands, deliver me from the hands of those who hate me.
4. Let your face shine on your servant. Save me in your love. Be strong, let your heart take courage, all who hope in the Lord.

Second Reading: Heb. 4:14-16; 5:7-9

A reading from the letter to the Hebrews. Since in Jesus, the Son of God, we have the supreme high priest who has gone through to the highest heaven, we must never let go of the faith that we have professed. For it is not as if we had a high priest who was incapable of feeling our weakness with us; but we have one who has been tempted in every way that we are, though he is without sin. Let us be confident, then, in approaching the throne of grace, that we shall have mercy from him and find grace when we are in need of help. During his life on earth, he offered up prayer and entreaty, aloud and in silent tears, to the one who had the power to save him out of death, and he submitted so humbly that his prayer was heard. Although he was Son, he learnt to obey through suffering; but having been made perfect, he

van eeuwig heil.

Zo spreekt de Heer.

Allen: Wij danken God.

Vers voor het evangelie

(Lof en eer zij U, Heer Jezus) Christus is voor ons gehoorzaam geworden tot de dood, tot de dood aan een kruis. Daarom heeft God Hem hoogverheven, en Hem de naam verleend, die boven alle namen is.

Lijdensverhaal: Evangelie - GOSPEL: John 18:1-9:42

A = allen; J : Jezuz; L : lezer; P : overige bijbelse personen.

L: In die tijd ging Jezus met zijn leerlingen naar buiten, naar de overkant van de beek Kedron. Daar was een boomgaard, die Hij met zijn leerlingen binnenging. Maar ook Judas, die Hem zou overleveren, kende deze plaats, omdat Jezus er dikwijls met zijn leerlingen was samengekomen. Zo kwam Judas daarheen met de afdeling soldaten en met dienaars van de hogepriesters en Farizeeën, voorzien van lantaarns, fakkels en wapens. Jezus, die alles wist wat over Hem ging komen, trad naar voren en zei tot hen:

J: "Wie zoekt gij?"

L: Zij antwoordden Hem:

A: "Jezus, de Nazoreeër."

L: Jezus zei hun:

J: "Dat ben Ik."

L: Ook Judas, zijn verrader, bevond zich bij hen. Nauwelijks had Jezus hun gezegd: Dat ben Ik, of zij weken achteruit en vielen op de grond. Nog eens vroeg Hij hun:

J: "Wie zoekt gij?"

L: Zij zeiden:

A: "Jezus, de Nazoreeër."

became for all who obey him the source of eternal salvation.

The word of the Lord.

All: Thanks be to God.

Gospel acclamation

(Glory and praise to you Christ) Christ was humbler yet, even accepting death, death on a cross. But God raised Him high, and gave Him the name which is above all names.(Glory and praise to you Christ)

N: Narrator; **J:** Jesus; **O:** Other single speaker; **C:** Crowd, or more than one speaker.

N: *Jesus left with his disciples and crossed the Kedron valley. There was a garden there, and he went into it with his disciples. Judas the traitor knew the place well, since Jesus had often met his disciples there, and he brought the cohort to this place together with a detachments of guards sent by the chief priest and the Pharisees, all with lanterns and torches and weapons. Knowing everything that was going to happen to him, Jesus then came forward and said.*

J: *Who are you looking for? -*

N: *They answered, -*

C: *Jesus the Nazarene. -*

N: *He said, -*

J: *I am he.*

N: *Now Judas the traitor was standing among them. Ehen Jesus said, 'I am he', they moved back and fell to the ground. He asked them a second time, -*

J: *Who are looking for? -*

N: *They said, -*

C: *Jesus the Nazarene.*

L: Jezus antwoordde:

J: “Ik heb u gezegd, dat Ik het ben. Als gij Mij zoekt, laat deze mensen dan gaan.”

L: Vervuld moest worden wat Hij gezegd had: Niemand van hen, die Gij Mij gegeven hebt, liet Ik verloren gaan. Maar Simon Petrus had een zwaard bij zich. Hij trok het en verwondde daarmee de knecht van de hogepriester door hem het rechteroor af te slaan. De naam van die knecht was Malchus. Jezus echter sprak tot Petrus:

J: “Steek dat zwaard in de schede; zou Ik de beker niet drinken, die mijn Vader Mij gegeven heeft?”

L: De afdeling met de bevelhebber en de dienaars van de Joden grepen toen Jezus vast, boeiden Hem en brachten Hem eerst naar Annas. Deze was namelijk de schoonvader van Kájafas, die dat jaar hogepriester was, dezelfde Kájafas, die aan de Joden de raad had gegeven: Het is beter, dat er één mens sterft voor het volk. Simon Petrus en nog een andere leerling volgden Jezus. Die leerling nu, was een bekende van de hogepriester en zo ging hij tegelijk met Jezus het paleis van de hogepriester binnen, terwijl Petrus buiten de poort bleef staan. Die andere leerling, de bekende van de hogepriester, kwam naar buiten, sprak met de portierster en bracht Petrus naar binnen. Het meisje, dat aan de poort stond, vroeg Petrus:

P: “Ben je ook niet een van de leerlingen van die man?”

L: Hij zei:

P: “Welneen.”

L: Omdat het koud was, hadden de knechten en dienaars een houtskoolvuur aangelegd en stonden zich te warmen. Ook Petrus stond bij hen en warmde zich. De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen en zijn leer. Jezus antwoordde hem:

J: “Ik heb openlijk tot de wereld gesproken. Ik heb altijd onderricht gegeven in een synagoge of in de tempel waar alle Joden

N: *Jesus replied, -*

J: *I have told you that I am he. If I am the one you are looking for, let these others go.*

N: *This was to fulfil the words he has spoken: 'Not one of those you gave me have I lost.' - Simon Peter, who carried a sword, drew it and wounded the high priest's servant, cutting off his right ear. The servant's name was Malchus. Jesus said to Peter,*

J: *Put your sword back in its scabbard; am I not to drink the cup that the Father has given me? -*

N: *The cohort and its captain and the Jewish guards seized Jesus and bound him. They took him first to Annas, because Annas was the father-in-law of Caiaphas who was high priest that year. It was Caiaphas who had suggested to the Jews, 'It is better for one man to die for the people.' Simon Peter, with another disciple, followed Jesus. This disciple, who was known to the high priest, went with Jesus into the high priest's palace, but Peter stayed outside the door. So the other disciple, the one known to the high priest, went out, spoke to the woman who was keeping the door and brought Peter in. The maid on duty at the door said to Peter,*

O: *Aren't you another of that man's disciples? -*

N: *He answered, -*

O: *I am not. -*

N: *Now it was cold, and the servants and guards had lit a charcoal fire and were standing there warming themselves; so Peter stood there too, warming himself with the others. The high priest questioned Jesus about his disciples and his teaching. Jesus answered,-*

J: *I have spoken openly for all the world to hear; I have always taught in the synagogue and in the temple where all the*

bijeenkomen en er is niets wat Ik in het geheim heb gesproken. Waarom ondervraagt gij Mij? Ondervraag de mensen, die gehoord hebben wat Ik hun heb verkondigd. Die weten goed wat Ik heb gezegd.”

L: Op dit woord gaf een van de dienaars, die naast Hem stond, Jezus een klap in het gezicht en voegde Hem toe:

P: “Antwoordt Gij zo de hogepriester?”

L: Jezus antwoordde hem:

J: “Indien Ik iets verkeerd gezegd heb, verklaar dan wat er verkeerd in was; maar indien het goed was, waarom slaat gij Mij?”

L: Daarop zond Annas Hem geboeid naar de hogepriester Kájafas. Simon Petrus stond zich te warmen toen iemand hem vroeg:

P: “Ben ook jij niet een van zijn leerlingen?”

L: Hij ontkende het en zei:

P: “Welneen.”

L: Maar een van de knechten van de hogepriester, een bloedverwant van de man wie Petrus het oor had afgeslagen zei:

P: “Heb ik je niet in de boomgaard bij Hem gezien?”

L: Petrus ontkende het opnieuw en meteen begon er een haan te kraaien. Toen brachten ze Jezus van het huis van Kájafas naar het pretorium. Het was vroeg in de morgen. Zelf gingen zij het pretorium niet binnen, want ze moesten het paasmaal kunnen eten en mochten zich daarom niet verontreinigen. Daarom kwam Pilatus naar buiten en vroeg hun:

P: “Welke beschuldiging brengt gij tegen deze man in?”

L: Zij gaven hem ten antwoord:

A: “Als dit geen misdadiger was, zouden wij Hem niet aan u hebben overgeleverd.”

L: Daarop zei Pilatus:

P: “Neemt Hem dan zelf en vonnist Hem volgens uw Wet!”

L: De Joden antwoordden hem:

A: “Wij missen het recht om iemand ter dood te brengen.”

Jews meet together: I have said nothing in secret. But why ask me? Ask my hearers what I taught: they know what I said. -

N: *At these words, one of the guards standing by gave Jesus a slap in the face, saying, -*

O: *Is that the way to answer the high priest? -*

N: *Jesus replied, -*

J: *If there is something wrong in what I said, point it out; but if there is no offence in it, why do you strike me? - N: Then Annas sent him, still bound, to Caiaphas, the high priest. As Simon Peter stood there warming himself, someone said to him, -*

O: *Aren't you another of his disciples? -*

N: *He denied it saying, -*

O: *I am not.*

N: *One of the high priest's servants, a relation of the man whose ear Peter had cut off, said, -*

O: *Didn't I see you in the garden with him? -*

N: *Again Peter denied it, and at once a cock crew. They then led Jesus from the house of Caiaphas to the Praetorium. It was now morning. They did not go into the Praetorium themselves o they would be defiled and unable to eat the passover. So Pilate came outside to them and said, -*

O: *What charge do you bring against this man? -*

N: *They replied, -*

C: *If he were not a criminal, we should not be handing him over to you. -*

N: *Pilate said, -*

O: *Take him yourselves, and try him by your own Law. -*

N: *The Jews answered,*

C: *We are not allowed to put a man to death.-*

L: Zo zou Jezus' woord in vervulling gaan, waarmee Hij had aangeduid welke dood Hij zou sterven. Nu ging Pilatus het pretorium binnen, riep Jezus bij zich en zei tot Hem:

P: "Zijt Gij de koning der Joden?"

L: Jezus antwoordde hem:

J: "Zegt gij dit uit uzelf of hebben de anderen u over Mij gesproken?"

L: Pilatus gaf ten antwoord:

P: "Ben ik soms een Jood? Uw eigen volk en de hogepriesters hebben U aan mij overgeleverd. Wat hebt Gij gedaan?"

L: Jezus antwoordde:

J: "Mijn koningschap is niet van deze wereld. Zou mijn koningschap van deze wereld zijn, dan zouden mijn dienaars er wel voor gestreden hebben, dat Ik niet aan de Joden werd uitgeleverd. Mijn koningschap is evenwel niet van hier."

L: Pilatus hernam:

P: "Gij zijt dus toch koning?"

L: Jezus antwoordde:

J: "Ja, koning ben Ik. Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen om getuigenis af te leggen van de waarheid. Al wie uit de waarheid is, luistert naar mijn stem."

L: Pilatus zei tot Hem:

P: "Wat is de waarheid?"

L: Na die woorden ging hij weer naar buiten tot de Joden en zei:

P: "Ik vind hoegenaamd geen schuld in Hem. Maar er bestaat onder u de gewoonte, dat ik met Pasen iemand vrijlaat. Wilt gij dus, dat ik u de koning der Joden vrijlaat?"

L: Toen begonnen ze opnieuw te schreeuwen:

A: "Neen, Die niet, maar Barabbas!"

L: Barabbas was een rover. Toen liet Pilatus Jezus geselen. De soldaten vlochten een kroon van doorntakken, zetten Hem die op het hoofd en wierpen Hem een purperen mantel om. Ze traden op Hem toe en zeiden:

A: "Gegroet, koning der Joden!"

L: En zij sloegen Hem in het gezicht. Pilatus

N: *This was to fulfil the words Jesus had spoken indicating the way he was going to die. So Pilate went back into the Praetorium and called Jesus to him, and asked, -*

O: *Are you the king of Jews? -*

N: *Jesus replied, -*

J: *Do you ask this of your own accord, or have others spoken to you about me?*

N: *Pilate answered, -*

O: *Am I a Jew? It is your own people and the chief priests who have handed you over to me: what have you done? -*

N: *Jesus replied, -*

J: *Mine is not a kingdom of this world; if my kingdom were of this world, my men would have fought to prevent me being surrendered to the Jews. But my kingdom is not of this kind. -*

N: *Pilate said, -*

O: *So you are the king then?*

N: *Jesus answered,*

J: *It is you who say it. Yes, I am a king. I was born for this; I came into the world for this; to bear witness to the truth, and all who are on the side of truth listen to my voice-*

N: *Pilate said,*

O: *Truth? What is that? -*

N: *And with that he went out again to the Jews and said, -*

O: *I find no case against him. But according to a custom of yours I should release one prisoner at the Passover; would you like me, then, to release the king of Jews?-*

N: *At this they shouted: -*

C: *Not this man, but Barabbas. -*

N: *Barabbas was a brigand. Pilate then had Jesus taken away and scourged; and after this, the soldiers twisted some thorns into a crown and put it on his head, and dressed him in a purple robe. They kept coming up to him and saying, -*

C: *Hail, king of the Jews! -*

N: *and they slapped him in the face. Pilate*

ging weer naar buiten en zei tot hen:

P: “Zie hier, ik breng Hem naar buiten om u te doen weten, dat ik volstrekt geen schuld in Hem vind.”

L: Jezus kwam dus naar buiten, terwijl Hij nog de doornenkroon en de purperen mantel droeg. Pilatus zei tot hen:

P: “Zie hier de mens.”

L: Maar toen de hogepriesters en hun dienaars Hem zagen, schreeuwden ze:

A: “Kruisigen, kruisigen!”

L: Pilatus zei hun:

P: “Neemt gij Hem dan en kruisigt Hem, want ik vind geen schuld in Hem.”

L: De Joden antwoordden hem:

A: “Wij hebben een Wet en volgens die Wet moet Hij sterven, omdat Hij zich voor Gods Zoon heeft uitgegeven.”

L: Toen Pilatus dit hoorde, werd hij nog meer bevreesd. Hij ging het pretorium weer binnen en sprak tot Jezus:

P: “Waar zijt Gij vandaan?”

L: Jezus gaf hem echter geen antwoord. Daarom zei Pilatus:

P: “Gij spreekt niet tegen mij? Weet Ge dan niet, dat ik de macht heb om U vrij te spreken, maar ook de macht heb om U te kruisigen?”

L: Jezus antwoordde:

J: “Ge zoudt volstrekt geen macht over Mij hebben als u die niet van boven gegeven was. Daarom is de zonde van hem, die Mij aan u heeft overgeleverd groter.”

L: Van dit ogenblik af wilde Pilatus ertoe overgaan Hem vrij te laten. Maar de Joden schreeuwden:

A: “Als ge die man vrijlaat, zijt ge geen vriend van de keizer. Wie zich voor koning uitgeeft, komt in verzet tegen de keizer.”

L: Toen Pilatus hen dit hoorde roepen, liet hij Jezus naar buiten brengen en ging op de rechtersstoel zitten, op de plaats, die Litóstrotos heet, in het Hebreeuws Gabbata. Het was de voorbereidingsdag voor Pasen, ongeveer het zesde uur. Hij zei tot de Joden:

P: “Hier is uw koning.”

came outside again and said to them,

O: *Look, I am going to bring him out to you to let you see that I find no case. -*

N: *Jesus then came out wearing the crown of thorns and the purple robe. Pilate said, -*

O: *here is the man. -*

N: *When they saw him the chief priests and the guards shouted, -*

C: *Crucify him! -*

N: *Pilate said, -*

O: *Take him yourselves and crucify him: I can find no case against him -*

N: *The Jews replied, -*

C: *We have a Law, and according to the Law he ought to die, because he has claimed to be the son of God. -*

N: *When Pilate heard them say this his fears increased. Reentering the Praetorium, he said to Jesus, -*

O: *Where do you come from?*

N: *But Jesus made no answer. Pilate then said to him,*

O: *Are you refusing to speak to me? Surely you know I have power to release you and I have power to crucify you? -*

N: *Jesus replied, -*

J: *You would have no power over me if it had not been given you from above; that is why the one who handed me over to you has the greater guilt. -*

N: *From that moment Pilate was anxious to set him free, but the Jews shouted -*

C: *If you set him free you are no friend of Caesar's; anyone who makes himself king is defying Caesar. -*

N: *Hearing these words, Pilate had Jesus brought out, and seated himself on the chair of judgement at a place called the Pavement, in Hebrew Gabbatha. It was Passover Preparation Day, about the sixth hour. Pilate said to the Jews,*

O: *Here is your king.*

L: Maar zij schreeuwden:

A: “Weg, weg met Hem! Kruisig Hem!”

L: Pilatus vroeg:

P: “Zal ik dan uw koning kruisigen?”

L: De hogepriesters antwoordden:

A: “Wij hebben geen andere koning dan de keizer!”

L: Toen leverde hij Hem aan hen uit om de kruisdood te ondergaan, en zij namen Hem over. Zelf zijn kruis dragend, trok Jezus de stad uit naar wat de Schedelplaats heet, in het Hebreeuws Golgota. Daar sloegen zij Hem aan het kruis, en met Hem nog twee anderen, aan elke kant een en Jezus in het midden. Pilatus had ook een opschrift laten maken en op het kruis doen aanbrengen. Het luidde: Jezus, de Nazoreeër, de koning van de Joden. Vele Joden lazen dit opschrift, want de plaats waar Jezus gekruisigd werd, lag dicht bij de stad. Het stond er in het Hebreeuws, het Latijn en het Grieks. De hogepriesters van de Joden nu zeiden tot Pilatus:

A: “Ge moest er niet op zetten: ‘de koning van de Joden’, maar: ‘Hij heeft gezegd: Ik ben de koning van de Joden’.”

L: Pilatus antwoordde:

P: “Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven.”

L: Toen de soldaten Jezus gekruisigd hadden, namen ze zijn kleren en deelden ze in vieren, voor iedere soldaat een deel. Ze namen ook de lijfrok, die echter zonder naad was, aan één stuk geweven van bovenaf. Daarom zeiden ze tot elkaar:

A: “Laten we die niet scheuren, maar er om loten wie hem krijgt.”

L: Aldus moest de Schrift vervuld worden: Zij verdeelden mijn kleren onder elkaar en dobbelden om mijn gewaad. Terwijl de soldaten hiermee bezig waren, stonden bij Jezus’ kruis zijn moeder, de zuster van zijn moeder, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena. Toen Jezus zijn moeder zag en naast haar de leerling, die Hij liefhad, zei Hij tot zijn moeder:

N: *They said -*

C: *Take him away. Crucify him! - N: Pilate said, -*

O: *Do you want me to crucify your king? -*

N: *The chief priest answered, -*

C: *We have no king except Caesar. -*

N: *So in the end Pilate handed him over to them to be crucified. They then took charge of Jesus, and carrying his own cross he went out of the city to the place of the skull, or, as it was called in Hebrew, Golgotha, where they crucified him with two others, one on either side with Jesus in the middle. Pilate wrote out a notice and had it fixed to the cross; it ran: 'Jesus the Nazarene, king of the Jews.' This notice was read by many of the Jews, because the place where Jesus was crucified was not far from the city, and the writing was in Hebrew, Latin and Greek. So the Jewish chief priest said to Pilate, -*

C: *You should not write 'King of the Jews', but 'This man said: I am king of the Jews'.*

N: *Pilate answered, -*

O: *What I have written, I have written. -*

N: *When the soldiers had finished crucifying Jesus they took his clothing and divided it into four shares, one for each soldier. His undergarment was seamless, woven in one from neck to hem; so they said to one another, -*

C: *Instead of tearing it, let's throw dice to decide who is to have it. -*

N: *In this way the words of scripture were fulfilled: They shared out my clothing among them. They cast lots for my clothes. This is exactly what the soldiers did. Near the cross of Jesus stood his mother and his mother's sister Mary the wife of Clopas, and Mary Magdala. Seeing his mother and the disciple he loved standing near her, Jesus said to his mother, -*

J: “Vrouw, zie daar uw zoon.”

L: Vervolgens zei Hij tot de leerling:

J: “Zie daar uw moeder.”

L: En van dat ogenblik af nam de leerling haar bij zich in huis. Hierna, wetend dat nu alles was volbracht, zei Jezus, opdat de Schrift vervuld zou worden:

J: “Ik heb dorst.”

L: Er stond daar een kruik vol zure wijn. Ze doopten er een spons in, staken die op een hysopstengel en brachten die aan zijn mond. Toen Jezus van de zure wijn genomen had, zei Hij:

J: “Het is volbracht.”

L: Daarop boog Hij het hoofd en gaf de geest.

Hier knielen allen enige ogenblikken.

L: Aangezien het voorbereidingsdag was en de Joden niet wilden, dat de lichamen op sabbat aan het kruis bleven – het was bovendien een grote sabbat – vroegen zij aan Pilatus verlof de benen van de gekruisigden te breken en hen weg te nemen. Daarom kwamen de soldaten en sloegen zowel bij de ene als bij andere, die met Hem was gekruisigd, de benen stuk. Toen zij echter bij Jezus kwamen en zagen dat Hij reeds dood was, sloegen zij Hem de benen niet stuk, maar een van de soldaten doorstak zijn zijde met een lans; terstond kwam er bloed en water uit. Die het gezien heeft, getuigt hiervan; zijn getuigenis is waar en hij weet dat hij de waarheid zegt, opdat ook gij zoudt geloven. Dit is gebeurd, opdat de Schrift zou vervuld worden: Van zijn gebeente zal niets worden verbrijzeld, terwijl nog een ander Schriftwoord zegt: Zij zullen opzien naar Hem, die zij hebben doorstoken. Daarna vroeg Jozef van Arimatéa, die een leerling was van Jezus, maar in het geheim uit vrees voor de Joden, aan Pilatus het lichaam van Jezus te mogen wegnemen. Toen Pilatus dit had toegestaan, ging hij dus

J: *Woman, this is your son. -*

N: *Then to the disciple he said, -*

J: *This is your mother. -*

N: *And from that moment the disciple made a place for her in his home. After this, Jesus knew that everything had now been completed, and to fulfil the scripture perfectly he said: -*

J: *I am thirsty -*

N: *A jar full of vinegar stood there, so putting a sponge soaked in vinegar on a hyssop stick they held it up to mouth. After Jesus had taken the vinegar he said, -*

J: *It is accomplished; -*

N: *and bowing his head he gave up the spirit.*

All kneel and pause a moment.

N: *It was Preparation day, and to prevent the bodies remaining on the cross during the Sabbath- since that Sabbath was a day of special solemnity - the Jews asked Pilate to have the legs broken and the bodies taken away. Consequently the soldiers came and broke the legs of the first man who had been crucified with him and then of the other. When they came to Jesus, they found that he was already dead, and so instead of breaking his legs one of the soldiers pierced his side with a lance; and immediately there came out blood and water. This is the evidence of one who saw it - trustworthy evidence, and he knows he speaks the truth - and he gives it so that you may believe as well. Because all this happened to fulfil the words of scripture: Not one bone of his will be broken, and again, in another place scripture: says: They will look on the one whom they have pierced. After this, Joseph of Arimathea, who was disciple of Jesus - though a secret one because he was afraid of the Jews - asked Pilate to let him remove the body of Jesus. Pilate gave permission, so they*

heen en nam het lichaam weg. Nikodémus, die Hem vroeger 's nachts bezocht had, kwam ook en bracht een mengsel van mirre en aloë mee, ongeveer honderd pond. Zij namen het lichaam van Jezus en wikkelden het met de welriekende kruiden in zwachtels, zoals bij een Joodse begrafenis gebruikelijk is. Op de plaats waar Hij gekruisigd werd, lag een tuin en in die tuin een nieuw graf waarin nog nooit iemand was neergelegd. Vanwege de voorbereidingsdag van de Joden en omdat het graf dichtbij was, legden zij Jezus daarin neer.

came took it away. Nicodemus came as well- the same one who had first come to Jesus at night - time - and he brought a mixture of myrrh and aloes, weighing about a hundred pounds. They took the body of Jesus and wrapped it with the spices in linen cloths, following the Jewish burial custom. At the place where he had been crucified there was a garden, and in the garden a new tomb in which no one had yet been buried. Since it was the Jewish day of Preparation and the tomb was near at hand, they laid Jesus there.

Voorbede (*geen acclamatie, alleen na de gebeden van de priester zeggen allen telkens: Amen*)

Voorbede / The Solemn Intercessions

I Voor de heilige kerk: Laten wij bidden, broeders en zusters, voor de heilige kerk: dat onze God en Heer haar over heel de wereld vrede en eenheid brengt; dat in ons leven tijden van rust en stilte komen tot verheerlijking van God, de almachtige Vader. R) Amen

I For the Holy Church: Let us pray, dearly beloved, for the holy Church of God, that our God and Lord be pleased to give her peace, to guard her and to unite her throughout the whole world and grant that, leading our life in tranquillity and quiet, we may glorify God the Father almighty.

Gebed in stilte. Daarna zegt de priester:

Prayer in silence: then the Priest says:

Almachtige eeuwige God, in Christus hebt Gij uw heerlijkheid aan alle volken geopenbaard. Waak over het werk van uw barmhartigheid, geef dat uw kerk, verspreid over heel de wereld, standhoudt in de belijdenis van uw Naam. Door Christus onze Heer. allen: Amen.

Almighty ever living God, who in Christ revealed your glory to all the nations, watch over the works of your mercy, that your Church, spread throughout all the world, may persevere with steadfast faith in confessing your name. Through Christ our Lord. R) Amen

II Voor de paus: Laten wij ook bidden voor onze heilige vader, paus N. die door onze God en Heer is uitverkoren tot het bisschopsambt: dat hij gespaard blijft om leiding te geven aan de kerk, het heilig volk van God.

II For the Pope: Let us pray also for our most Holy Father Pope N., that our God and Lord, who chose him for the Order of Bishops, may keep him safe and unharmed for the Lord's holy Church, to govern the holy Church, to govern the holy People of God.

Gebed in stilte. Daarna zegt de priester:

Prayer in silence. Then the Priest says:

Almachtige eeuwige God, alles wat bestaat steunt op uw raadsbesluit. Luister naar ons gebed: bewaar in uw liefde de paus die Gij over ons hebt aangesteld. Moge het christenvolk, dat door U wordt bestuurd, onder zijn leiding altijd toenemen in geloof. Door Christus onze Heer. A) Amen.

III Voor de gehele geestelijkheid en alle gelovigen: Laten wij ook bidden voor onze bisschop N. voor alle bisschoppen, Priesters en diakens van de kerk en voor heel het gelovige volk.

Gebed in stilte. Daarna zegt de priester:

Almachtige eeuwige God, door uw Geest leidt en heiligt Gij allen die tot de kerk behoren, het Lichaam van de Heer. Verhoor ons gebed voor al uw gewijde dienaren: dat ieder, naar de genade die Gij hem hebt geschonken, U dient in geloof en trouw. Door Christus onze Heer. A) Amen.

IV Voor de doopleerlingen: Laten wij ook bidden voor hen die zich op het doopsel voorbereiden: dat onze God en Heer hun oren opent om met hun hart zijn woord te verstaan, en hun de deur ontsluit van zijn barmhartigheid; dat zij door de wedergeboorte in het waterbad vergiffenis verkrijgen van alle zonden en geborgen zijn in Christus Jezus, onze Heer.

Gebed in stilte. Daarna zegt de priester:

Almachtige eeuwige God, Gij zegent steeds de kerk met nieuwe christenen. Breng de doopleerlingen geloof en inzicht bij. Geef dat zij herboren worden uit het water van het doopsel en in de gemeenschap worden ingelijfd van hen die Gij als uw kinderen hebt aangenomen. Door Christus onze Heer.

V Voor de eenheid van alle christenen: Laten wij ook bidden voor al onze broeders en zusters die in Christus geloven: dat onze

Almighty ever-living God, by whose decree all things are founded, look with favour on our prayers and in your kindness protect the pope chosen for us, that, under him, the Christian people, governed by you their maker, may grow in merit by reason of their faith. Through Christ our Lord. R) Amen.

III For all orders and degrees of faithful: Let us pray also for our Bishops, Priest and Deacons of the Church and for the whole of the faithful people.

Prayer in silence: Then the Priest says:

Almighty ever living God, by whose Spirit the whole body of the Church is sanctified and governed, hear our humble prayer for your ministers, that by the gift of your grace, all may serve you faithfully. Through Christ our Lord. R) Amen.

IV For catechumens: Let us pray also for our catechumens, that our God and Lord may open wide the ears of their inmost hearts and unlock the gates of his mercy, that, having received forgiveness of all their sins through the waters of rebirth, they, too, may be one with Christ Jesus our Lord.

Prayer in silence: Then the Priest says:

Almighty ever living God, who make your Church ever fruitful with new offspring, increase the faith and understanding of catechumens, that, reborn in the font of Baptism they may be added to the number of your adopted children. Through Christ our Lord. R) Amen.

V For the unity of Christians: Let us pray also for all our brothers and sisters who believe in Christ, that our God and Lord may be pleased, as they live the truth, to

God en Heer hen die trouw zijn aan de waarheid samenbrengt en in zijn ene kerk bewaart.

Gebed in stilte. Daarna zegt de priester:

Almachtige eeuwige God, die verdeeld zijn brengt Gij weer samen, die samen zijn bewaart Gij in uw vrede. Zie genadig naar de kudde van uw Zoon: verenig allen die door één doopsel zijn geheiligd in oprecht geloof, en verbind hen door één band van liefde in Christus Jezus onze Heer. R) Amen.

VI Voor het Joodse volk: Laten wij ook bidden voor het Joodse volk dat door onze God en Heer het eerst is aangesproken: dat Hij het groot maakt in liefde voor zijn heilige Naam, in trouw aan zijn Verbond.

Gebed in stilte. Daarna zegt de priester:

Almachtige eeuwige God, Gij hebt uw beloften toevertrouwd aan Abraham en aan zijn volk. Verhoor genadig de gebeden van uw kerk: dat het volk dat Gij het eerst hebt uitverkoren, tot de volheid van de verlossing komt. Door Christus onze Heer. R) Amen.

VII Voor allen die niet in Christus geloven
Laten wij ook bidden voor hen die niet in Christus geloven: dat de heilige Geest hen met zijn licht vervult en dat zij de wegen inslaan die leiden naar het heil.

Gebed in stilte. Daarna zegt de priester:

Almachtige eeuwige God, geef dat zij die zonder Christus te kennen in uw ogen eerlijk door het leven gaan, de waarheid vinden; en dat wij altijd groeien in wederzijdse liefde, meer ontvankelijk worden voor het mysterie van uw leven en voor de wereld beter getuigen van uw goedheid. Door Christus onze Heer. R) Amen.

gather them together and keep them in his one Church.

Prayer in silence: Then the Priest says:

Almighty ever living God, who gather what is scattered and keep together what you have gathered, look kindly on the flock of your Son, that those whom one Baptism has consecrated may be joined together by integrity of faith and united in the bond of charity. Through Christ our Lord. R) Amen

VI For the Jewish people: Let us pray also for the Jewish people, to whom the Lord our God spoke first, that he may grant them to advance in love of his name and in faithfulness to his covenant.

Prayer in silence. Then the Priest says:

Almighty ever living God, who bestowed your promises on Abraham and his descendants, graciously hear the prayers of your Church, that the people you first made your own may attain the fullness of redemption. Through Christ our Lord. R) Amen.

VII For those not believe in Christ: Let pray also for those who do not believe in Christ, that, enlightened by the Holy Spirit, they, too, may enter on the way of salvation.

Prayer in silence: Then the Priest says:

Almighty ever living God, grant to those who do not confess Christ that, by walking before you with a sincere heart, they may find the truth, and that we ourselves, being constant in mutual love and striving to understand more fully the mystery of your life, may be made more perfect witnesses to your love in the world. Through Christ our Lord. R) Amen

VIII Voor allen die niet in God geloven:

Laten wij ook bidden voor hen die niet in God geloven: dat zij met een oprecht hart ingaan op wat goed is en eenmaal bij God uitkomen.

Gebed in stilte. Daarna zegt de priester:

Almachtige eeuwige God, Gij hebt de mensen zo gemaakt dat zij in hun verlangens U altijd zoeken en tot rust komen als zij U vinden. Wij vragen U dat allen, ondanks de vele hindernissen, de tekenen verstaan van uw liefde en het getuigenis van de goede werken van uw gelovigen; en dat zij eenmaal U, God, één en waarachtig, vol vreugde onze Vader noemen. Door Christus onze Heer. R) Amen.

IX Voor de regeringsleiders : Laten wij ook bidden voor de regeringsleiders: dat onze God en Heer hun hart en geest richt naar zijn wil, zodat iedereen mag leven in vrijheid en echte vrede.

Gebed in stilte. Daarna zegt de priester:

Almachtige eeuwige God, het leven van de mensen ligt in uw hand en voor de rechten van de volken staat Gij borg. Sta onze regeringsleiders bij en geef dat overal ter wereld onder alle volkeren voorspoed en blijvende vrede heersen en vrijheid van godsdienst. Door Christus onze Heer. R) Amen.

X Voor allen die in nood verkeren: Laten wij bidden, broeders en zusters, tot God, de almachtige Vader: dat Hij de wereld van dwaling zuivert, gevaarlijke ziekten en hongersnood verdrijft, gevangenissen ontsluit en boeien verbreekt, een thuis schenkt aan ontheemden, veiligheid aan hen die onderweg zijn, genezing voor zieken, en voor de stervenden eeuwig heil.

Gebed in stilte. Daarna zegt de priester:

VIII For those who not believe in God:

Let us pray also for those who do not acknowledge God, that, following what is right in sincerity of heart, they may find the way to God himself.

Prayer in silence: Then the priest says:

Almighty ever living God, who created all people to seek you always by desiring you and, by finding you, come to rest, grant, we pray, that, despite every harmful obstacle, all may recognise the signs of your fatherly love and the witness of the good works done by those who believe in you, and so in gladness confess you, the one true God and Father of our human race. Through Christ our Lord. R) Amen

IX For those in public office: Let us pray also for those in public office, that our God and Lord may direct their minds and hearts according to his will for the true peace and freedom of all.

Prayer in silence: then the Priest says:

Almighty ever living God, in whose hand lies every human heart and the rights of peoples, look with favour, we pray, on those who govern with authority over us, that throughout the whole world, the prosperity of peoples, the assurance of peace, and freedom of religion may through your gift be made secure. Through Christ our Lord. R) Amen

X For those in tribulation: Let us pray, dearly beloved, to God the Father almighty, that he may cleanse the world of all errors, banish disease, drive out hunger, unlock prisons, loosen fetters, granting to travellers safety, to pilgrims return, health to the sick, and salvation to the dying.

Prayer in silence: then the Priest says:

Almachtige eeuwige God, Gij zijt vertroosting voor de bedroefden en sterkte voor hen die het moeilijk hebben. Laat hun gebeden tot U doordringen, uit welke nood zij ook roepen.
Dat zij tot hun vreugde de hulp ondervinden van uw barmhartigheid in al hun beproevingen. Door Christus onze Heer.
R) Amen.

XI. Speciale intentie ten tijde van de COVID-19-pandemie

Laten wij bidden voor allen die de gevolgen ondervinden van de huidige coronapandemie:
dat God troost en genezing schenkt aan de zieken,
hoop aan hen die in angst leven of in nood verkeren,
kracht aan hen die de zieken bijstaan,
inzicht aan wetenschappers die naar geneesmiddelen zoeken,
wijsheid aan hen die maatregelen treffen voor de maatschappij,
en het eeuwig licht aan degenen die aan het virus bezweken zijn.

Gebed in stilte. Daarna zegt de priester:
Almachtige eeuwige God,
oorsprong en einddoel van het menselijk bestaan,
verlicht de last van de besmettelijke ziekte die op de wereld drukt
en sterk ons geloof,
zodat wij ons leven opnieuw afstemmen op U en onze naasten,
en wij ons toevertrouwen aan uw vaderlijke voorzienigheid.
Door Christus onze Heer.
Allen: Amen.

Almighty ever living God, comfort of mourners, strength of all who toil, may the prayers of those who cry out in any tribulation come before you, that all my rejoice, because in their hour of need your mercy was at hand. Through Christ our Lord. R) Amen.

XI. For an end to the pandemic of the Corona Virus

Let us pray, dearly beloved, for a swift end to the coronavirus pandemic that afflicts our world,
that our God and Father will heal the sick,
strengthen those who care for them,
and help us all to persevere in faith.

Prayer in silence. Then the Priest says:

Almighty and merciful God,
source of all life, health and healing,
look with compassion on our world,
brought low by disease;
protect us in the midst of the grave challenges that assail us
and in your fatherly providence grant recovery to the stricken,
strength to those who care for them,
and success to those working to eradicate this scourge.
Through Christ our Lord.
R. Amen.

TWEEDE DEEL: KRUISVERERING

SECOND PART: THE ADORATION OF THE HOLY CROSS

Pr. Ecce Lignum Crucis in quo Salus mundi pependit

(Aanschouwt dit kostbaar Kruis, waaraan de redder van de wereld heeft gehangen) (Behold the wood of the Cross, on which hung the salvation of the world.)

All: Venite adoremus / Komt laten wij aanbidden / Come, let us adore.

Gezangen tijdens de kruisverering / Chants to be Sung during the Adoration of the Holy Cross

Tijdens de kruisverering kunnen alle gelovigen naar voren komen om het kruis te eren door een buiging en een kaars aan te steken en eventueel bloemen te plaatsen.

During the adoration of the Cross all faithful can come to worship the cross, and to light a candle or by bringing flowers.

GEZANGEN ONDER DE KRUISSHULDE

SONGS DURING ADORATION OF THE CROSS:

GvL 491 (Popule meus, nl) Mijn volk, wat heb Ik u misdaan? Of waarin heb Ik u bedroefd? Geef mij uw antwoord. Omdat Ik u geleid heb uit Egypte, heb gij een kruis bereid voor uw Zaligmaker. Heilige, Heilige, Heilige God. Heilige Machtige God, almachtig. Heilige Onsterflijke, ontferm U onzer. God, ontferm U onzer. Heilige, onsterflijke, God, ontferm U onzer.

Translation GvL 491 Popule Meus: My people, what have I done to you? Or how have I grieved you? Answer me! Because I led you out of the land of Egypt, you have prepared a Cross for your Savior. Holy is God, Holy and Mighty, Holy and Immortal One, have mercy on us. Because I led you out through the desert forty years and fed you with manna and brought you into a land of plenty, you have prepared a Cross for your Savior. Holy is God, Holy and Mighty, Holy and Immortal One, have mercy on us.

Ecce quomodo moritur J. Gallus

Ecce quomodo moritur justus, et nemo percipit corde, et viri justi tolluntur, et nemo considerat, a facie iniquitatis sublatus est justus, et erit in pace memoria eius.

Vertaling: Zie hoe de rechtvaardige sterft, en niemand merkt het werkelijk; de rechtvaardige worden weggenomen en niemand ziet het, de rechtvaardige wordt weggenomen van het aangezicht van de onge-rechtigheid en zijn nagedachtenis zal in vrede zijn.

Translation Ecce quomodo: Behold the righteous one dying, and nobody perceives it, and the right ones are taken away and nobody considers it, the righteous one is taken away from the face of iniquity and his memory will be in peace.

Stabat mater (Pergolesi)

Stabat mater dolorosa	Naast het kruis, met	At the Cross her station keeping,
iuxta crucem lacrimosa,	schreiende ogen Stond de	stood the mournful Mother
Dum pendebat filius	moeder, diep bewogen Toen	weeping, close to her Son to the
	de Zoon te sterven hing.	last.

GEBED DES HEREN / ONZE VADER / OUR FATHER

Pr: Aangespoord door een gebod van de Heer...(At the Saviour's command and formed by divine teaching, we dare to say:)

All: Onze Vader....(Our Father, who art in heaven, hallowed be thy name; thy kingdom come, thy will be done on earth as it is in heaven. Give us this day our daily bread, and forgive us our trespass against us into temptation, but deliver us from evil.

Pr: Verlos ons, Heer,.....(Deliver us, Lord, we pray, from every evil, graciously grant peace in our days, that, by the help of your mercy, we may be always free from sin and safe from all distress, as we await the blessed hope and the coming of our saviour, Jesus Christ.

All: *Want van U is het koninkrijk...(For the kingdom, the power and the glory are yours now and for ever.)*

Pr: Almachtige eeuwige God....(Almighty ever - living God, who have restored us to life by the blessed Death and Resurrection of your Christ, preserve in us the work of your mercy, that, by partaking of this mystery, we may have a life unceasingly devoted to you. Through Christ our Lord,) **All: Amen**

Gebed over het volk (ipv zegen) / (Prayer (instead of blessing) :

May abundant blessing, O Lord, we pray, descend upon your people, who have honoured the Death of your Son in the hope of their resurrection: may pardon come, comfort be given, holy faith increase, and everlasting redemption be made secure. Through Christ our Lord. **All. Amen**

Hierna gaan allen in stilte heen ~ After this all go in silence.